

KAKO RAVNATI KO OTROK ODKLANJA ŠOLO

Veliko otrok gre v šolo z veseljem. Mnogi z radovednostjo in radoživostjo stopijo skozi šolska vrata. Pri nekaterih pa se zatakne. Mnogo otrok šolskega praga ne prestopi z velikim veseljem. Roko na srce, tudi odrasli se vsako jutro ne odpravimo v službo ravno s širokim nasmehom na obrazu. Občasna nejevolja in stavek: »Mami, ne bi šel v šolo!« je nekaj čisto običajnega.

Toda – kaj storiti, če otrok prične kazati pogoste znake odklanjanja šole, če pogosto ostaja doma ali se prične redno izogibati šolskim obveznostim?

PREPOZNAJMO PRVE ZNAKE

Prvi pokazatelji resnejših težav na področju odklanjanja šole so otrokova odsotnost pri določenih urah ali v določenih prostorih šole (npr. otrok je s težavo v jedilnici, pri telovadbi, pri katerem od učnih predmetov...). Otrok zjutraj toži o somatskih težavah (boli ga trebušček, ima glavobol...), vendar pregled pri zdravniku ne pokaže nobenih telesnih težav. Otrok lahko med poukom pogosto prosi, da bi lahko odšel na stranišče, se umika pred sošolci, išče miren prostor zase...

Nekateri otroci izražajo hudo stisko ko je zjutraj potrebno zapustiti starša ali drugo pomembno osebo, ki ga pospremi v šolo.

Drugi otroci se včasih pri pouku grdo vedejo z namenom, da bi zaradi motečega vedenja v šoli poklicali starše in bi lahko odšli domov.

POMEMBNE REAKCIJE STARŠEV

Ob stiski otrok smo pogosto v stiski tudi starši. Včasih otrokovo zgodnje izogibanje sami še poglobljamo, če reagiramo na napačen način. Ni redko, da starši napišejo opravičilo otroku brez pravega razloga odsotnosti od pouka. Poznamo primere, ko starši opravičijo otrokovo neprisotnost na športnih, tehniških dnevih, izletih ipd., če starši vedo, da te dejavnosti otroku niso ljube.

Včasih v naših družinah tudi nimamo dobro razvite jutranje rutine, kaotičnost ob odhodih v šolo, vrtec ali službo pa povečuje verjetnost, da bo otrok od pouka izostal.

Kadar otrok zamenja šolo ali nivo šolanja, so seveda stiske večje in potrebna je toliko večja doslednost, empatičnost in čas za pogovor s strani staršev, da bo otrok svoje stiske lahko premagal in nadaljeval z rednostjo šolskega procesa.

Kljub budnosti in doslednem vzgojnem ravnanju staršev, določen delež otrok ne zmore redno obiskovati šole.

KAKO POMAGATI?

V prvi vrsti je pomembna splošna klima, ki vlada na šoli. Vsi poznamo domove prijateljev, kamor vstopimo in kar zadiši po prijetnih medsebojnih odnosih. In na drugi strani včasih stopimo v hišo in nas napetost v njej skorajda odbije ven. Enako je na šoli. Ko otroci stopijo v šolo, ne stopijo le v hram učenosti in nabiranja znanja, vstopijo predvsem v odnose.

Če na šoli vlada prijetna klima, če se otrok v razredu dobro počuti, če se učitelji zmorejo posvetiti otrokom in tudi njihovim težavam, bodo otroci lažje prestopili prag šole.

Tudi sam otrok naj prag šole prestopi s pozitivno naravnostjo. Naj ne pričakuje le od drugih, da mu bodo posvetili prijazno pozornost; učimo ga, da bo tudi sam zmožel to pozornost namenjati drugim in sam prispevati k sprejemajoči in prijazni šolski klimi.

Pri tem smo mu v prvi vrsti zgled tudi sami starši. Kako mi dojemamo šolo, šolski sistem, razrednika in ostale učitelje? Smo pozitivno ali negativno nastrojeni? Stopimo za vogal šole in veselo kritiziramo v družbi še ostalih staršev? Kako mi kot starši gradimo in ustvarjamo prijazno šolo za vse?

KO POSTANE PREHUDO...

Za učence, ki zaradi različnih vzrokov ne zmorejo več redno hoditi v šolo, obstajajo različni načini in vrste pomoči.

Šola in starši lahko skupaj izdelajo načrt, kako bo učenec zjutraj vstopil v razred in pri pouku za začetek vztrajal vsaj določen čas; učenec lahko šolski dan prične v svetovalni službi in pozneje nadaljuje pri pouku, morda lahko prisostvuje le določenemu predmetu ali pride le na kosilo.

Nujno pa je, da morebitna dopoldanska odsotnost učenca zanj ne pomeni le več prostega časa, preživetega za ekranom ali ob njemu ljubi dejavnosti. Za otroka, ki drastično odklanja šolo, je nujno potrebno zagotoviti in poiskati ustrezno strokovno pomoč.

Strokovni delavci šol se bodo o tej tematiki širše izobrazili v okviru projekta Preprečevanje odklanjanja šole, ki ga izvajamo svetovalni centri po vsej Sloveniji, starši pa smo otrokom najbolj v pomoč z iskrenim in konstruktivnim sodelovanjem s šolo, ki jo otrok obiskuje.

Ustrezen in takojšnji pogovor o težavah, ki jih pričnemo opazovati, lahko reši marsikatero težavo, še predno do nje pride zares!

Sabina Dogenik, univ. dipl. soc. ped.

Posvetovalnica za učence in starše Novo mesto

Članek je bil objavljen v prilogi Dolenjskega lista Živa februarja 2018